

Круглий стіл Європейської комісії проти расизму та нетерпимості (ЄКРН) в Україні

Великий Конференц-зал Національної академії наук України

Київ, 7 травня 2009 року

Інформаційний матеріал

Круглий стіл ЄКРН в Україні є одним заходом в серії національних круглих столів, які Європейська комісія проти расизму та нетерпимості Ради Європи організує в державах - членах Ради Європи в рамках своєї Програми дій стосовно зв'язків з громадянським суспільством.

Такі національні круглі столи регулярно організуються після оприлюднення ЄКРН моніторингової доповіді про країну; в цій доповіді Комісія всебічно аналізує ситуацію з расизмом та нетерпимістю в кожній країні та вносить пропозиції щодо подолання визначених проблем. Головною метою цих круглих столів є стимулювати обговорення в долучених до цієї проблематики урядових колах та неурядових структурах через спільне зібрання відповідних фахівців та головних задіяних осіб на національному рівні з цієї проблематики - посадовців, представників національних правозахисних інститутів, представників місцевих та регіональних органів влади, парламентарів, жертв дискримінації, науковців, неурядові організації і т. п.

Основними питаннями круглого столу ЄКРН в Україні є наступні: 1) доповідь ЄКРН про Україну; 2) відповідь на випадки насильства на расовому ґрунті; 3) боротьба за рівноправність – запровадження антидискримінаційного законодавства; 4) расизм, ксенофобія, антисемітизм та нетерпимість у публічних висловлюваннях та в публічній сфері.

У своїй **Третій доповіді** по Україні ЄКРН відзначає, що 27 березня 2006 року Україна ратифікувала Протокол № 12 до Європейської конвенції з прав людини. Цей документ, що набув чинності в Україні 1 липня 2006 року, передбачає повну заборону дискримінації. У своїй третій доповіді ЄКРН також визнає, що в останні роки Україна досягла прогресу в окремих секторах, про які йшла мова у другій доповіді ЄКРН. Наприклад, у березні 2007 року, Державний комітет у справах національностей та релігій став повністю функціонуючим органом, який отримує заяви біженців та, окрім виконання інших завдань, бореться з расизмом та расовою дискримінацією. На додаток до цього, Інститут Уповноваженого Верховної Ради з прав людини проводив програму моніторингу ситуації з групами національних меншин в Україні.

В той же час у своїй **Третій доповіді по Україні** ЄКРН висловлює своє занепокоєння з приводу того, що не було посилене кримінальне законодавство стосовно злочинів, скоєних на расовому ґрунті, і що влада ще й до сьогодні не ухвалила комплексний пакет цивільного та адміністративного антидискримінаційного законодавства. Хоч програма для ромів і досягла певного успіху через підвищення обізнаності місцевих влад з проблемами, на які наражаються роми, ЄКРН зазначає, що така програма не мала достатнього фінансування і що члени цієї спільноти все ще потерпають від значної нерівноправності в таких сферах, як освіта, працевлаштування та житло. Через недосконалість законодавства, яке запобігає розпалюванню расової ворожнечі, та через відсутність системи контролю за випадками антисемітизму було дуже мало судових справ проти осіб, які виступали з антисемітськими заявами або видавали друком літературу антисемітського змісту. ЄКРН також підкреслює, що в Автономній республіці Крим почастишали випадки насильства на расовому ґрунті, які спрямовані передовсім проти кримських татар та єврейської спільноти, і в зв'язку з цим необхідно вживати більше заходів для забезпечення мирного співіснування різних спільнот, що проживають в регіоні.

Усі ці питання будуть обговорюватись під час круглого столу в Україні з представниками відповідних урядових кіл та жертвами дискримінації в контексті **існуючих законодавчих та інституційних рамок для боротьби з расизмом та расовою дискримінацією** в Україні. Одна сесія буде повністю присвячена тому, як найкраще шукати відповідь на випадки насильства на расовому ґрунті, із спеціальним наголосом на **ролі системи кримінального судочинства** в цьому плані. В останній частині експертами більш детально буде також проаналізовано **ризики, які пов'язані з расизмом, ксенофобією, антисемітизмом та нетерпимістю під час публічних висловлюваннях та в публічній сфері**.

ЄКРН сподівається, що відкрите обговорення з усіма основними задіяними на національному рівні особами допоможе визначити ефективні шляхи кращого запровадження існуючих ініціатив, а також забезпечить необхідний імпульс для подальших реформ в Україні.

РАДА ЄВРОПИ

Рада Європи є політичною організацією, яка була заснована 5 травня 1949 року 10 європейськими країнами з метою сприяння більшій єдності між її членами. Рада Європи сьогодні налічує 47 держав-членів.¹

Головна мета Організації - сприяти демократії, захисту прав людини та верховенству права і виробляти спільні відповіді на політичні, соціальні, культурні та правові питання, що постають перед державами-членами. Починаючи з 1989 року Рада Європи, що об'єднує більшість країн Центральної та Східної Європи, підтримує їхні зусилля стосовно імплементації та консолідації їхніх політичних, правових та адміністративних реформ.

Рада Європи має постійну штаб-квартиру в Страсбурзі (Франція). Відповідно до Статуту Організація складається з двох органів, якими є Комітет міністрів та Парламентська асамблея. Конгрес місцевих та регіональних влад Ради Європи представляє структури місцевого та регіонального самоврядування в державах-членах.

Європейський суд з прав людини є судовим органом, що уповноважений розглядати скарги, з якими звертаються проти держави фізичні особи, організації або інші держави-члени з посиланням на порушення Європейської конвенції з прав людини.

ЄВРОПЕЙСЬКА КОМІСІЯ ПРОТИ РАСИЗМУ ТА НЕТЕРПИМОСТІ

Європейська комісія проти расизму та нетерпимості (ЄКРН) є моніторинговим органом, який був заснований на Першому саміті глав держав та урядів держав – членів Ради Європи. Рішення започаткувати ЄКРН міститься у Віденській декларації, ухваленій під час Першого саміту 9 жовтня 1993 року. Європейська конференція проти расизму, проведена у Страсбурзі у жовтні 2000 року, закликала до посилення діяльності ЄКРН. 13 червня 2002 року Комітет міністрів ухвалив новий Статут ЄКРН, зміцнивши її роль як незалежного моніторингового органа з питань расизму та расової дискримінації. Нарешті, учасники Третього саміту голів держав та урядів держав – членів Ради Європи, проведеного 16-17 травня 2005 року у Варшаві, ухвалили рішення надалі посилювати боротьбу з расизмом, дискримінацією та будь-якими формами нетерпимості, надаючи ЄКРН засоби для виконання їхньої роботи у тісному співробітництві з національними органами влади та інституціями, а також із громадянським суспільством.

Члени ЄКРН виступають виключно в своїй особистій якості та є незалежними. Завданням ЄКРН є боротьба з позицій захисту прав людини з расизмом, антисемітизмом та нетерпимістю на рівні розширеної Європи. Діяльність ЄКРН передбачає використання всіх необхідних заходів для боротьби з насильством, дискримінацією та упередженнями, на які наражаються особи або групи осіб, зокрема на расовому ґрунті, через колір шкіри, мову, релігію, національність, громадянство або етнічну належність.

Програма діяльності ЄКРН складається з трьох аспектів - окремої діяльності з кожною з країн, роботи із загальної проблематики та діяльності з питань громадянського суспільства.

За додатковою інформацією про ЄКРН та її діяльність, звертайтеся, будь-ласка, до Секретаріату Європейської комісії проти расизму та нетерпимості:

Secretariat of the European Commission against
Racism and Intolerance
Council of Europe
F-67075 Strasbourg cedex
Tel: +33 (0)3 88 41 29 64 - Fax: +33 (0)3 88 41 39 87
E-mail: combat.racism@coe.int
Website: www.coe.int/ecri

¹ Австрія, Азербайджан, Албанія, Андорра, Бельгія, Болгарія, Боснія-Герцеговина, Вірменія, Греція, Грузія, Данія, Естонія, Ірландія, Ісландія, Іспанія, Італія, Кіпр, "колишня югославська республіка Македонія", Ліхтенштейн, Латвія, Литва, Люксембург, Мальта, Молдова, Монако, Нідерланди, Німеччина, Норвегія, Польща, Португалія, Росія, Румунія, Сан-Марино, Сербія, Словацька Республіка, Словенія, Сполучене Королівство, Туреччина, Угорщина, Україна, Фінляндія, Франція, Хорватія, Чеська Республіка, Чорногорія, Швейцарія, Швеція.